

_____

_____

LICENSZVIZSGA – 2021. június 29.

FIZIKA szak

1. próba: Alap- és szakismeretek értékelése

Feleletválasztós teszt

Kérjük, karikázza be az alábbi kérdéseknél az egyetlen helyes választ!

- A Schwartz-féle egyenlőtlenségben $|\langle \psi_1, \psi_2 \rangle|^2 \leq \langle \psi_1, \psi_1 \rangle \langle \psi_2, \psi_2 \rangle$, az egyenlőség akkor teljesül ha:
  - a két függvény csak egy konstansban különbözik egymástól.
  - ha a két függvény merőleges egymásra
  - ha a két függvény lineárisan független egymástól
- Az alábbi állítások közül melyik helyes?
  - Egy lineáris operátor sajátértékei valósak.
  - Egy hermitikus operátor különböző sajátértékeihez tartozó sajátfüggvények egymásra merőlegesek.
  - Egy hermitikus operátor elfajult sajátértékéhez tartozó sajátfüggvények biztosan merőlegesek egymásra.
- Ha $A(k)$ és $\omega(k)$ nem túl gyorsan változó függvények, a:

$$\psi(x, t) = \int_{k_0 - \Delta k}^{k_0 + \Delta k} A(k) e^{i(kx - \omega t)} dk$$

hullámcsomag csoportsebessége:

- $v = \omega/k_0$
  - $v = \sqrt{\omega/k_0}$
  - $v = (d\omega/dk)_{k=k_0}$
- A maghasadásra melyik modell ad magyarázatot?
    - Az atommag cseppmodellje.
    - Az atommag statisztikai modellje.
    - Az atommag héjmodellje.
  - A radioaktív bomlási soroknál az örökös (évszázados) egyensúly akkor következik be, ha
    - $\lambda_A \gg \lambda_B$
    - $\lambda_A \ll \lambda_B$
    - $\lambda_A < \lambda_B$
  - Az az idő, ami alatt egy radioaktív elem atomjainak a száma az $1/e$ -ed részére csökken
    - az átlagos élettartam.
    - a felezési idő fele.
    - a felezési idő.
  - A Bloch tétel annak következménye, hogy

- (a) a kristályrács periodikus;
  - (b) a szilárdtest véges;
  - (c) a szilárdtest végtelen.
8. A periodikus reciprokrács
- (a) a periodikus kristályrács következménye;
  - (b) az amorf és kristályos szilárdtesteket is jellemzi;
  - (c) leírja az elektronok mozgásának amortizációját a fononok terében.
9. A Born-Karman (periodikus) határfeltételek alkalmazása
- (a) leírja a Röntgen-sugarak terjedését a kristályban;
  - (b) az impulzusmegmaradást írja le a kristályban;
  - (c) a hullámvektor diszkrétizálásához (kvantáltságához) vezet.
10. A Pauli-féle kizárási elv
- (a) megtiltja, hogy egynél több elektron ugyanazon a helyen legyen
  - (b) megtiltja, hogy egynél több elektron ugyanabban a kvantumállapotban legyen
  - (c) szerint leg több két elektron lehet ugyanabban a kvantumállapotban
11. Melyik kvantumszám határoz meg különböző térbeli alakú atomi orbitálokat?
- (a) n
  - (b) l
  - (c) m_s
12. Melyik alhéj nem létezik a következők közül:
- (a) 3f
  - (b) 3p
  - (c) 4d
13. Tekintsünk egy nemkölsönható, azonos részecskékből álló termodinamikai rendszert, ahol a részecskék csak két lehetséges állapotban lehetnek amelyeknek az energiái 0 és ϵ . Ha a rendszer T hőmérsékletét, V térfogatát és rendszerben levő N részecskeszámot rögzítjük, k -val jelöljük a Boltzmann állandót, akkor a 0 energiájú állapotban levő részecskék n_0 átlagos száma:
- (a) $n_0 = N \frac{1}{1 + \exp\left(-\frac{\epsilon}{kT}\right)}$.
  - (b) $n_0 = N \exp\left(-\frac{\epsilon}{kT}\right)$.
  - (c) $n_0 = N \frac{1}{1 + \exp\left(\frac{\epsilon}{kT}\right)}$.
14. Az $\langle n_q \rangle = \frac{1}{e^{[\beta(\epsilon_q - \mu)]} + 1}$ Fermi-Dirac eloszlásra ($\beta = \frac{1}{kT}$, μ a rendszer kémiai potenciálja, k a Boltzmann állandó és ϵ_q a q egyrészecske állapotok energiái) igaz, hogy:
- (a) egy valószínűségi eloszlás normált sűrűségfüggvénye.
  - (b) nemkölsönható fermionok egyrészecske állapotaiban levő átlagos részecske számot adja mikor a rendszerben az energia és a részecskeszám is fluktuálhat.
  - (c) kanónikus sokaságban levő tetszőleges fermionok sokaságára adja meg a mikróállapotok valószínűségét.
15. Az $S = -k \sum_{\{i\}} p_i \ln(p_i)$ Shannon entrópia képletre igaz, hogy:
- (a) nem alkalmazható mikrókanónikus sokaságra.
  - (b) az összegzés a rendszerben levő részecskékre vonatkozik.
  - (c) p_i az i -edik mikróállapot valószínűségét jelöli.